

2. *Hun maa dernæst ogsaa søge at vinde det mandlige Køn for Sagen.*

Men foruden at anvende alle de brugelige Midler over for Mændene, som allerede er nævnte i Omtalen af Kvindens egen Paavirkning, maa hun her ikke bæve tilbage for tillige at anvende den Magt, der ligger i hendes Uundværlighed for Manden og Menneskelivets Fortsættelse. Hun skal ganske vist helst — fordi hun vil faa det største og bedste Resultat ud deraf — søge at paavirke ham ad Kærlighedens og Overbevisningens Vej. Men hun maa endelig ikke nedlade sig til at *tigge* eller *trygle* ham om det, der er hendes ubestridelige Ret; ti hun kan aldrig vente sig noget varigt og virkeligt godt af *den Mand's Naade og Barmhjertighed*, som kun vil give hende Frihed som *Almisse*, og det er ogsaa langt under hendes menneskelige Værdighed at tage imod sin *Ret* paa den Maade. Nej, da heller billedlig talt sætte ham Kniven paa Struben og lære ham til Orden, hvor han viser sig alt for raa og uretfærdig — alt for *»barbarisk«*. Og hun maa heller ikke glemme at beregne *Vanens* Magt baade som Med- og Modstander. Kvinden er ingenlunde blottet for *Vaaben*, blot hun husker at bruge dem selv og ikke troskyldig nedlægger dem i *Herrens* Haand. Hun skal navnlig passe vel paa ved Stiftelsen af *Ægteskabet* eller Indgaaelsen af Kønforbindelser under alle Forhold, at han ikke dér *narrer* hende ved tom Snak om Kærlighed, Forsørgelsespligt o. a. l. og tager Magten fra hende for stedse. Hun maa derfor have *Ægtepagt* og og sørge for at faa den saa frigørende og fordelagtig for hende, som det kan forenes med Retfærdighed. Hun maa paa alle Livets Omraader bestandig holde Manden det Krav for Øje, at hun vil stilles *lige* med ham i alle menneskelige og borgerlige Rettigheder og Pligter. Hun maa navnlig have sin Opmærksomhed henvendt paa de opvoxende Generationer af Mænd og søge at faa den størst mulige Indflydelse paa disse i Retning af at indgyde dem Nidkærlighed for hendes Sag, og specielt maa hun tage sig af sine egne Søners Aandsdannelse og deres Forhold til Kvinden. Hvor hun ikke selv kan trænge sig frem og stille sine Krav, maa hun faa Venner blandt Mændene til at gøre det for hende.

Med faa Ord: *Hun maa bruge alle lovlige og ædle Midler, baade milde og strænge, overfor Manden, for at komme frem ad Vejen til Deltagelsen i Lovgivningsarbejdet.*

Saa længe det nuværende Samfundsgrundlag bestaar — med Forsørgelsespligten overfor Børnene hvilende paa det enkelte Par Individuer af Samfundet — vil den nuværende Type af de saa højtpriste *»Hjem«* heller ikke let kunne rent forsvinde af Jordens Overflade. Og vi maa huske paa, at disse *»Hjem«* er ikke blot en Rede og et Tilflugtssted for det enkelte Par, men et helt lille Samfund for sig, en lovbeskyttet Institution, en Stat i Staten, hvor den stærkere — Manden — ikke blot i Følge sin fysiske Kraft, *men beskyttet af Lovene*, hersker som Konge over de svagere — Kvinden og Børnene — hans *»underdanige«* Undersaatter. Her skal Børnene endnu i legemlig Henseende opdrages, og hele den lille Stat skal have Mad, Drikke og Klæder, Renlighed og Pleje i alle Retninger. Og Kongen raader *ganske ene* over

de fælles Børn og som oftest over Kvindens Formue med, saa han har let ved at kommandere hele Riget. Derfor fordeler *han* Arbejdet, som han finder for godt, og Kvinden kan være glad, om hun slipper med at være hans og Børnenes *»underdanige«* Tjenerinde i Hjemmet — og ikke tillige skal gøre fælles Tur med Manden om at skaffe Forbrugsartikler til Huse, hvad hun saa ofte maa.

I disse *»Hjem«* kan Kvinden aldrig blive andet end Mandens *Tjenestekvinde*.

Og hun har tilmed i de fleste Hjem en tjenende Stilling, der uden Overdrivelse kan sammenlignes med *Lænkehundens* i den Forstand, at hun lige som denne er *lænkbundet* til Pletten.

Under disse Forhold behøvede Manden visselig ikke at være saa bange for at give Kvinden Valgret og Valgbarhed; ti kun saare faa Kvinder vilde kunne benytte sig deraf, da deres Moderkærlighed vilde forbyde dem at overlade de smaa Børn til Forsømmelsens Vanrøgt. Men her er alligevel Mandens ømme Punkt: han er bange for, at den *tjenende* Aand skal forsvinde af *»Hjemmet«*, hvis Kvinden faar Valgret. Og saa er dette kostelige *»Hjem«* rent ødelagt for ham. Mærkværdigt nok taler han aldrig om, hvad Skade det kan volde Hjemmet, at han selv har og bruger alle borgerlige Rettigheder. Nej, Kvinden er Grundpillen i Hjemmet, siger han; men *han* forbeholder sig dog Kongedømmet og *beskytter sig selv* — den lille svage Stakkel — ved Lovgivningen imod Kvinden, hvis Styrke han derigennem yder en vis Anerkendelse, der just ikke allerbedst bidrager til hans sande Ære og Værdighed, om end til Opretholdelsen af Magten. Og saa længe Forsørgelsespligten *teoretisk* — ikke i Praxis — alene paahviler Manden, da vil han selvfølgelig benytte dette som en Berettigelse til at beholde Eneraadigheden over Børnene og at bruge Kvinden som Tjenerinde.

Og at give *hende lige* Forsørgelsespligt med ham under de bestaaende Opfostringsforhold — hvor hendes bedste Tid og Kraft gaar til Børnenes og Husets Pasning — vilde kun være at føje en ny Uretfærdighed til Behandlingen af hende. Ti *hendes* Del vilde dog ikke blive betragtet som fyldestgjort ved hendes Arbejde i Hjemmet — ellers behøvede Manden jo ikke allerede nu at tale saa stort om Forsørgelsespligten eller af denne Grund forholde hende Medraadighed over noget, da hun vitterlig *arbejder* fuldkommen saa meget som han.

Og selv om vi formaaede at hæve Kvindens *hjemlige* Arbejde op til lige Agtelse og Værdighed med Mandens Udenomsarbejde, og selv om hun saa paa dette Grundlag fik alle Rettigheder og Pligter i samme Maal som Manden — saa vilde hun dog være meget *stedmoderlig* stillet i Livet i Forhold til ham, saa længe Børneopdragelsen i *legemlig* Henseende paahviler Individet i Stedet for Samfundet. Ti da vil det dog al Tid blive *hende*, der bliver lænkbundet til Hjemmet og derfor bliver ude af Stand til at naa den Udvikling i og Indflydelse paa Samfundslovgivningen, som vil være en nødvendig Betingelse for, at hun kan varetage og værne om sit Køns Interesser.

Det er nok, synes mig, at hun af Naturen er saa stedmoderlig behandlet, at hun er udrustet med